

“Controle is goed, vertrouwen is beter”

Impressie van het vijfjarig jubileum van Leergeld Amsterdam op 1 december 2022

Wethouder Marjolein Moorman nam deel aan de discussie

Ambivalent gevoel bij jubileum

Vijf jaar succes van Leergeld (zo'n 4500 gesteunde kinderen in 2022) geeft een ambivalent gevoel. Enerzijds is het teleurstellend dat zoveel kinderen opgroeien in een gezin met onvoldoende bestaanszekerheid. Anderzijds is het positief dat zoveel gezinnen Leergeld Amsterdam toch weten te vinden. Dick Jansen, voorzitter Leergeld Amsterdam, verwoordde dat in het Huis van de Diaconie: “We vieren het niet, maar staan er bij stil; even een paar uur weg van de hectiek van aanvragen behandelen.” De bijeenkomst was feestelijk, met muziek, een hapje en een drankje, sprekers, een kwis en een panelgesprek.

Thema: Van Nut naar Noodzaak

Welke metafoer past bij Leergeld?

Zijwieltjes, pleisters plakken, appeltje voor de dorst?

Of is het eigenlijk een *overheidstaak*?

Met die vraag startte de paneldiscussie.

Stella de Swart (auteur van ‘Armoede krijg je gratis’): “Ik kwam van een goede baan in armoede terecht. Ik paste echter niet in de armoede-regelingen en was toen blij dat Leergeld pleisters had. Maar leer ouders ook om het zelf aan te pakken. En vraag aan de kinderen wat ze nodig hebben.”

Marjolein Moorman (wethouder): “Bestaanszekerheid moet het doel zijn. Dat hebben alle gezinnen en kinderen nodig. Dat bijles nodig is, is eigenlijk idioot. Deze kinderen zijn soms wel geholpen met zijwieltjes, maar ik zie Leergeld liever als trampoline: help gezinnen als ze terugvallen weer overeind te veren.”

Gaby van de Biggelaar (directeur Leergeld Nederland): “Toen de Leergeld-formule 26 jaar geleden ontstond, was het doel niet alleen om steun te verlenen, maar ook om te stimuleren dat de overheid daarin zou gaan voorzien. Dat is goed gelukt, maar uit onze geschiedenis blijkt dat de overheid niet in alles kan voorzien.”

Hille Hoogland (manager Leergeld Amsterdam): “Veel mensen kennen de impact van bestaansonzekerheid niet. Leergeld biedt dan zijwieltjes voor kinderen om zich op school goed te kunnen ontwikkelen. De vraag is of die zijwieltjes er wel af kunnen als er niets verbetert aan de financiële situatie van de gezinnen waarin zij opgroeien.”

Kwis en discussie

Na het panelgesprek was er een korte kwis. Daarbij kwam naar voren dat er een sterke groei is van aanvragen. Vanaf 2017 tot en met november 2022 zijn al 11.052 kinderen gesteund door Leergeld Amsterdam. Vanuit de zaal kwamen er mooie reacties en vragen.

Enkele quotes:

“Jongeren hebben een rolmodel nodig. Iemand die ze ziet staan. En waar nodig materiële steun.”

“Laat het begrip ‘armoede’ los. Kinderen zijn nooit arm. Alle kinderen hebben wel eens zijwieltjes nodig.”

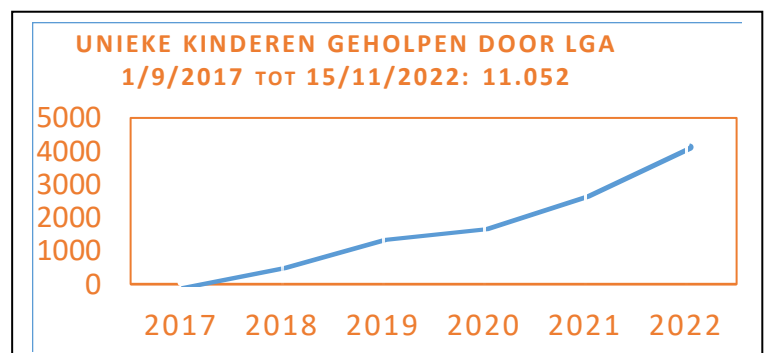
“Onderzoek de beschermende factoren voor kansarme kinderen en bouw daar op voort.”

“23 steunmaatregelen voor gezinnen kent Amsterdam maar liefst. Wat betekent dat voor gezinnen?”

“Stapelen van onderwijs is extra belangrijk voor kansarme kinderen, die langzamer op gang komen.”

“Finland is een inspirerend voorbeeld. Alles wat een kind nodig heeft is gratis. Dat schept enorme gelijkheid.”

“Geef ongedocumenteerde kinderen boven de 18 een status. Ze zijn tot hun 18^e leerplichtig, en daarna verliezen ze alles, en is criminaliteit vaak het enige perspectief.”

Controle versus vertrouwen

Terugkerend thema in de discussie was de neiging van de overheid om steunvragende burgers te controleren. Dat kost veel menskracht en de burger ziet een wantrouwende overheid tegenover zich in plaats van naast zich.

Marjolein Moorman erkende deze paradox. Angst voor misbruik stond aan de wieg van de controlebehoefte. Helaas ging dat ten koste van het vertrouwen van de burger. Leerpunt: Kijk meer naar de individuele burger.

Gaby van de Biggelaar pleitte voor meer vertrouwen: neem voor lief dat een heel klein deel van de aanvragers onterecht aanklopt voor steun. Dat ga je niet tegen. Van belastingregelingen wordt ook misbruik gemaakt.

Stella de Swart vergeleek het met de voedselbank: daar ga je ook niet voor je lol in de rij staan. Een ouder die steun vraagt schaamt zich eerder kapot dan slinks uit te zijn op een voordeeltje. Ga uit van vertrouwen in mensen die steun aan vragen. Moorman: dat is uiteindelijk ook veel goedkoper dan het hele controlesysteem dat op wantrouwen is gebaseerd.

Bedankjes

Verder hartelijk dank aan allen die de afgelopen vijf jaar veel voor Leergeld Amsterdam hebben betekend:

Enkele fondsen en een fietsbedrijf die uitlegde waarom zij gekozen hebben om Leergeld Amsterdam te steunen.

Gianni da Costa vertelde over hoe hij Leergeld helpt om **ongedocumenteerde kinderen** te bereiken.

Vrijwilliger van het eerste uur, Margreet Salomons, werd in het zonnetje gezet.

De managers van Leergeld Amsterdam: interim-manager Carolien de Jong, die Leergeld Amsterdam heeft begeleid in de tijd van de sterkste groei, en nieuwe manager Hille Hoogland, die het jubileum organiseerde.

Tenslotte het team van Leergeld, dat erg hard werkt om het zo gestegen aantal aanvragen te verwerken.

Conclusie

Voorzitter Dick Jansen citeerde in zijn slotwoord de bekende uitspraak van Lenin: "Vertrouwen is goed, controle is beter". Zijn conclusie: **Draai het om: "Controle is goed, vertrouwen is beter"**.

Daarin konden de panelleden én de zaal zich vinden.

In een vol atrium van het Huis van de Diaconie onderzochten de panelleden onder leiding van de voorzitter de positie van Leergeld tussen leef- en systeemwereld.

En natuurlijk was het ook een feestje, met de gasten én het hele **team van Leergeld Amsterdam**

Foto's: Arjen Veldt

Donaties:

